

Zadání mé práce se pokouší postihnout co nejucelenější obraz teologického významu ikony v Pravoslavné církvi. Cílem je v specificky českém prostředí, kterému stále chybí velké množství základní věroučné literatury, alespoň malou měrou přispět k rozšíření povědomí o ikoně, jako nositeli dogmatického sdělení. Dílo stanoví vymezení pojmu ikona a pokračuje vysvětlením její mystické úlohy pramenící ze stvoření člověka podle obrazu a podobenství Božího. Stálou přítomností užití ikonografického výrazu v liturgickém dějství Církve starozákonní i novozákonní je podle mne plně ospravedlněno základní kritérium obrazu – jeho prvek Boží inspirace odpovídající adekvátní míře aktuální Boží ekonomie, která plně vrcholí v padesátinci. K objasnění mystického a posvěcujícího charakteru ikony přikládám výklad filosofického systému křesťansko-novoplatónské tradice chápání přítomnosti archetypu v obrazu na základě prvku podobnosti. Nastíněním základních témat průběhu VII. všeobecného sněmu, rozbořem sporného užití pojmů latreia a proskynese v koncilních aktech, se otvírá otázka nutného požadavku chápat tradici Církve především na základě její sborovosti a apostolicity jako kritérií jejího svátostného charakteru. Nechybí ani základní vymezení argumentačních východisek ikonoklastů – neadekvátní smíšení pojmů substance a kvality při položení rovnosti mezi podobným a soupodstatným. K objasnění užití terminologických výrazů latreia a proskynese jsem uvedl jejich výskyt v rozboru kánonu jitřní služby Vítězství pravoslaví. Závěr tvoří „integrace a začlenění“ uměleckých forem pohanského umění do křesťanství a geneze klasického ikonografického stylu. Zde jsem uvedl nejčastěji se vyskytující prvky dokládající z počáteční „úplné inspirace“ postupné historické tříbení specificky osobitého uměleckého jazyka Pravoslavné církve.